

Om betydelsen av vinstsyftet i aktiebolagslagen

Av adjungerad professor ROLF SKOG

Det finns på bolagsrättens område vissa till synes eviga frågor. De dyker då och då upp i den bolagsrättsliga diskussionen men får inte något slutligt och allmänt accepterat svar. En sådan fråga är i vems intresse verksamheten i ett bolag, särskilt aktiebolag, ska anses bedrivas. Frågan har nog för de flesta ett självklart svar, nämligen att verksamheten ska anses bedrivas i ägarnas intresse. För andra synes emellertid svaret inte vara lika givet. Från olika håll hävdas från tid till annan att verksamheten, särskilt i stora bolag, ska anses bedrivas eller i vart fall för framtiden borde anses bedrivas inte bara i aktieägarnas utan också i andras intresse. I förevarande artikel redogör jag kortfattat för varför denna senare syn på saken enligt min mening är felaktig såväl de lege lata som de lege ferenda.¹

Aktiebolaget — en unik associationsform

Affärsverksamhet kan bedrivas i olika associationsformer, däribland i bolag. I svensk lag finns bestämmelser om enkla bolag, handelsbolag och kommanditbolag samt aktiebolag. Därutöver finns en europeisk aktiebolagsform, europabolag, som också är tillgänglig för den som vill starta verksamhet i bolagsform i Sverige.

Ett enkelt bolag kan i korthet beskrivas som en avtalsreglerad samverkan i bolagsform. Ett enkelt bolag är inte ett eget rättssubjekt; det kan inte självt vara bärare av rättigheter eller skyldigheter. Ett handelsbolag är ett eget rättssubjekt men delägarna har ett personligt ansvar för bolagets förpliktelser. I den särskilda form av handelsbolag som benämns kommanditbolag har minst en av delägarna, men inte alla, ett sådant ansvar.²

Aktiebolaget (liksom europabolaget) är den enda i Sverige tillgängliga bolagsform i vilken ingen delägare bär ett personligt ansvar för bolagets förpliktelser. Aktiebolaget är därför normalt överlägset öv-

¹ Artikeln går tillbaka på ett anförande vid The Stockholm Oxford Law Symposium arrangerat av Stockholm Centre for Commercial Law i Oxford september 2013. På uppmaning har jag bearbetat det för publicering utan ambitionen att göra en fullödig rättsvetenskaplig framställning. Den gör inte på något sätt rättvisa åt den mycket omfattande, framför allt utländska, litteraturen i ämnet. I Sverige har ämnet, med en likartad ansats, behandlats i flera artiklar av professor Per Samuelsson, se framför allt En essä om vinst som värde, i Festskrift till Boel Flodgren, 2011, och Corporate decision-making and regard for "the other", i Essays in Honour of Michael Bogdan, 2013.

² Se t.ex. Johansson, S., Svensk associationsrätt i huvuddrag, 11 uppl., 2014, s. 42 ff.

riga bolagsformer när det gäller att absorbera det risktagande som affärsverksamhet typiskt sett är förenad med.

Aktiebolagets fördelar som associationsform för affärsverksamhet återspeglas i antalet registrerade aktiebolag jämfört med antalet bolag av annat slag. Det finns i Sverige idag närmare 450.000 aktiebolag medan färre än 100.000 bolag är handels- eller kommanditbolag. Antalet aktiebolag ökar också fortlöpande medan så inte är fallet med handels- och kommanditbolag.³

Den associationsrättsliga regleringen av aktiebolag finns i aktiebolagslagen.⁴ Lagen skiljer mellan två kategorier av aktiebolag, privata och publika aktiebolag. Kategoriindelningen saknar i förevarande sammanhang intresse.

Bolagsverksamhetens föremål och syfte

Aktiebolagsformen kan användas för i princip vilket slag av affärsverksamhet som helst. Det kan handla om allt från enklast tänkbara, i liten skala och lokalt bedriven tillverknings-, service- eller försäljningsverksamhet, till de mest komplexa verksamheter på global nivå. I bolagsordningen ska anges ett eller flera *verksamhetsföremål* men aktiebolagslagen begränsar inte vilka föremål som kan anges.⁵ En annan sak är att vissa verksamheter, till följd av annan reglering, kan kräva exempelvis myndighetstillstånd för att få bedrivas.⁶

Föremålet för bolagets verksamhet ska inte sammanblandas med verksamhetens *syfte*. Föremålet är det medel varigenom syftet uppnås.⁷ Affärsverksamhet bedrivs i de allra flesta fall, oberoende av om verksamhetsföremålet är att tillverka flygplan, göra datorprogram, tillhandahålla utbildning eller något helt annat, i syfte att generera ett överskott, en vinst. Det är också, sedan aktiebolagslagstiftningens barndom, lagens utgångspunkt. Verksamhetens syfte är att generera vinst till fördelning bland aktieägarna, om inte annat framgår av bolagsordningen.⁸

³ Se, om aktiebolagsformens fördelar generellt, exempelvis Micklethwait, J. & A. Wooldridge, *The Company: A Short History of a Revolutionary Idea*, 2005.

⁴ Aktiebolagslagen (2005:551), nedan: ABL.

⁵ Se 3 kap. 1 § ABL.

⁶ Se t.ex. kravet på tillstånd för att bedriva bank- och finansieringsrörelse, 2 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

⁷ Åhman, O., *Behörighet och befogenhet i aktiebolagsrätten*, 1997, s. 677.

⁸ Se 3 kap. 3 § ABL.

I 1910 års och äldre aktiebolagslagar gjordes inte någon åtskillnad mellan bolagets verksamhetsföremål och verksamhetens syfte. Icke desto mindre var utgångspunkten att bolagets syfte var att bereda aktieägarna vinst, om inte annat föreskrevs i bolagsordningen, se bl.a. Nial, H., *Bolagsstämmobeslut*, 1934, s. 33. I 1944 års aktiebolagslag gjordes för första gången en åtskillnad mellan verksamhetsföremålet och verksamhetens syfte, se SOU 1941:9 s. 62 och 78 f. Sålunda föreskrevs i 9 § 1 mom. fjärde stycket att "I den mån med bolagets verksamhet ej åsyftas beredande av vinst åt aktieägarna, skall i bolagsordningen angivas verksamhetens syfte...". En motsvarande bestämmelse upptogs sedermera i 12 kap. 1 § andra stycket i 1975 års aktiebolagslag.

I bolagsordningen kan föreskrivas att verksamheten helt eller delvis ska ha ett annat syfte än att generera vinst. Bolagsordningsbestämmelser av det slaget är mycket ovanliga. Det ligger därför nära till hands att tänka sig att lagens utgångspunkt, dvs. att bolagets verksamhet ska bedrivas i vinstsyfte, endast är en återspeglning av verkligheten — om i stort sett all verksamhet i aktiebolagets form bedrivs i vinstsyfte, har det kanske helt enkelt ansetts mest lämpligt att också lagen utgår från att så är fallet. Det är emellertid ett alltför förenklat sätt att förklara lagens utformning.

Att lagen utgår från att verksamheten bedrivs i vinstsyfte ska i stället ses i ljuset av den grundläggande funktion som vinstsyftet har i ett aktiebolag. Det syfte som bolagets verksamhet har fungerar som övergripande handlingsnorm för aktiebolagets beslutande organ. Syftet har en handlingsdirigerande funktion i den meningen att bolagets beslutsorgan — bolagsstämman, styrelse och VD — inte får fatta andra beslut eller vidta andra rättshandlingar än sådana som ligger i linje med bolagsverksamhetens syfte.⁹ I ett bolag som följer lagens huvudregel och inte föreskrivit något annat i bolagsordningen, får bolagsorganen således inte fatta andra beslut eller vidta andra rättshandlingar än sådana som ligger i linje med syftet att bolagets verksamhet ska generera vinst.

Verksamheten i ett aktiebolag kan finansieras genom kapital av två principiellt olika slag, lånekapital och riskkapital. Medan lånekapitalet har rätt till en på förhand bestämd ersättning (ränta) har riskkapitalet inte någon sådan rätt. Aktieägarnas rätt till ersättning är begränsad till en andel i bolagets resultat, dvs. i vad som återstår sedan ersättning utgått till långivare och andra med rätt till en fast ersättning. Aktieägarna är, brukar man säga, residualtagare och det av aktieägarna tillskjutna kapitalet benämns därför ofta riskkapital.¹⁰

Det säger sig självt att den som erbjuds att investera i en affärsverksamhet, med rätt till ersättning endast i form av andel i verksamhetens resultat, kommer vilja ha garantier för att verksamheten bedrivs på ett sådant sätt att den ger ett så stort överskott som möjligt. Lagens utgångspunkt, att aktiebolagets verksamhet ska bedrivas i vinstsyfte, skapar en grundläggande garanti av det slaget.¹¹ Utan den garantin skulle potentiella investerare normalt kräva en så stor ersättning för sitt risktagande att bolagets möjlighet att anskaffa riskkapital kraftigt skulle försämrats. Vinstsyftet är därför av fundamental betydelse för aktiebolagsformens funktionssätt.

⁹ Se Åhman, O., *Behörighet och befogenhet i aktiebolagsrätten*, 1997, s. 681 ff.

¹⁰ Se ang. aktieägare som residualtagare exempelvis Easterbrook, F. och Fischel, D., *The economic structure of corporate law*, 1991, s. 36 ff.

¹¹ Se exempelvis Macey, J. & G. Miller, *Corporate Stakeholders: A Contractual Perspective*, 43 *University of Toronto Law Journal*, 1993, s. 407: "Fiduciary duties are the mechanism invented by the legal system for filling in the unspecified terms of shareholders' contingent contracts".

I korthet vilar aktiebolagsformens förmåga att generera riskkapital till näringslivet på tre hörnstenar. Den första är aktieägarnas frihet från personligt betalningsansvar. Den andra är aktiens fria överlåtbarhet. Den tredje och sista är just vinstsyftet.

Regeln att bolagets verksamhet ska bedrivas i vinstsyfte är alltså uppställd till skydd för aktieägarna. Det innebär att vinstsyftet kan åsidosättas om aktieägarna är överens om saken. Det finns således inget som hindrar den som ensam äger alla aktier i ett aktiebolag att besluta, att bolaget ska sälja tillgångar till ett pris under deras marknadsvärde, köpa tillgångar till ett pris över marknadsvärdet eller rentav skänka bort medel till vilket ändamål som helst. Detsamma gäller ett bolag med flera aktieägare, om samtliga aktieägare är överens. Allt under förutsättning att transaktionerna inte kommer i konflikt med lagens borgenärsskyddsregler.¹²

Gåvor till allmännyttigt ändamål

Från regeln att bolagsorganen, i ett bolag vars verksamhet bedrivs i vinstsyfte, inte får fatta beslut i strid med detta syfte, görs i lagen ett, begränsat, undantag som för fullständighets skull ska nämnas. Bolagsstämman eller, om saken med hänsyn till bolagets ställning är av ringa betydelse, styrelsen, får besluta att bolaget ska lämna en gåva till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål, om det med hänsyn till ändamålets art, bolagets ställning och omständigheterna i övrigt får anses skäligt.¹³

Bolagsordningsbestämmelser som åsidosätter vinstsyftet

Regeln att bolagets verksamhet ska bedrivas i vinstsyfte är inte tvingande. I bolagsordningen kan, som påpekats ovan, föreskrivas att verksamheten helt eller delvis ska ha ett annat syfte än generera vinst. Det kan exempelvis handla om en affärsverksamhet i vilken prissättningen ska vara sådan att något överskott inte uppkommer. Men verksamheten kan också vara av helt annat slag och ha exempelvis ett helt ideellt syfte. I en sådan föreskrift ska preciseras hur bolagets vinst i stället ska användas liksom hur bolagets behållna tillgångar ska användas vid en likvidation.¹⁴

Bolagsordningsbestämmelser om att bolagets verksamhet ska ha ett annat syfte än generera vinst är, som också påpekats ovan, mycket ovanliga. De förekommer framför allt i offentligt, exempelvis kommunalt, ägda bolag. Det är bolag som typiskt sett bara har en eller ett fåtal ägare och där ägaren eller ägarna alltså även utan en sådan bestämmelse skulle kunna besluta om eller vidta rättshandlingar som inte syftar till att generera vinst. Bolagsordningsbestämmelser om att verksamheten helt eller delvis ska ha ett annat syfte förekommer

¹² Se exempelvis Andersson, S., Johansson, S. & Skog, R., Aktiebolagslagen, Norstedts Juridik, 2014, 17:2.2.

¹³ Se 17 kap. 5 § ABL.

¹⁴ Se 3 kap. 3 § ABL.

också i ett mycket begränsat antal bolag som bedriver ideell verksamhet.

Bolag med begränsad rätt att dela ut vinst

I aktiebolagslagen finns sedan snart tio år bestämmelser om ett särskilt slag av aktiebolag, nämligen aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning.¹⁵ Från statsmakternas sida var tanken bakom införandet av detta slags aktiebolag, att tillhandahålla ett lämpligt alternativ för verksamhet som inte bedrivs i vinstsyfte.¹⁶ I praktiken finns det emellertid inte något som hindrar att ett sådant bolag bedrivs i vinstsyfte; avgörande är att bolaget enligt de särskilda reglerna i lagen inte får dela ut vinst i samma utsträckning som ett vanligt aktiebolag. Tio år efter införandet av den nya bolagsformen finns det endast drygt 70 aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning.¹⁷

Vinstsyftet — en operationalisering

Vad innebär det att agera på ett sätt som står i överensstämmelse med vinstsyftet? Hur ska vinsten mätas? Handlar det om rörelseresultatet i bolagets redovisning eller är det något annat vinstmått som ska användas? Kort sagt, hur ska vinstsyftet operationaliseras?

Från företagsekonomiska utgångspunkter är det svårt att se att det kan ske på något annat, för bolagsorganen meningsfullt, sätt än att dessa i sitt handlande ska sträva efter att maximera värdet på bolaget. Den praktiska innebörden av detta är att genomföra alla investeringar som har ett positivt nuvärde, dvs. förväntas ge större diskonterade intäkter än kostnader, och att inte genomföra några andra investeringar.

Hänsyn till andra intressen — de lege lata

Hur är det då med bolagsorganens möjlighet att inom aktiebolagslagens ram ta hänsyn till andra intressen? Innebär vinstsyftet att bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören i ett aktiebolag i sitt beslutsfattande inte får ta hänsyn till andra intressenter, exempelvis anställda, kunder, leverantörer eller samhället i stort? Nej, det gör det inte. Vi har i Sverige en väl utvecklad lagstiftning på, för att ta ett exempel, miljöområdet. Dessa och andra tvingande regler, som införts genom sedvanliga politiska beslut i syfte att skydda just olika intressenter, måste givetvis respekteras av bolagsorganen.

¹⁵ Se 32 kap. ABL.

¹⁶ Se prop. 2004/05:178 s. 21.

¹⁷ Uppgift från Bolagsverket våren 2014. Reglerna om bolag med särskild vinstutdelningsbegränsning infördes mot bakgrund av den offentliga debatten om möjligheten att bedriva skol- respektive vård- och omsorgsverksamhet i vinstsyfte. Det kan noteras att endast 7 av de 70 bolagen har ett verksamhetsföremål som rör skola och undervisning och endast 5 bolag har ett verksamhetsföremål som rör vård och omsorg. I stort sett samma uppgifter återfinns i KPMG-rapporten *Almega; översyn av möjliga konsekvenser av en ombildning av aktiebolag inom skola, vård och omsorg till aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning* (Final draft 22 augusti 2014, www.almega.se).

Det finns inte heller något som hindrar bolagsorganen från att — inom ramen för vinstsyftet — gå längre än vad lag och annan tvingande reglering på olika områden kräver. Det är exempelvis inte ovanligt att framför allt stora bolag initierar och följer självreglering i form av uppförandekoder rörande arbetsmiljö, anställningsförhållanden, etc. i länder där bolaget bedriver verksamhet.

Slutligen förekommer det givetvis också att enskilda bolag helt på egen hand går längre och exempelvis erbjuder anställda bättre anställningsvillkor och arbetsförhållanden än vad som följer av lagar och andra regler.

I själva verket innebär en korrekt tolkning av aktiebolagslagens vinstsyfte, att bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören, inom ramen för bolagets verksamhet, ska beakta och investera i varje tänkbart ”intresse” så länge nuvärdet av denna investering är positivt. Lagen tillåter däremot inte att bolagsorganen *åsidosätter* vinstsyftet till förmån för andra intressen.¹⁸ Ett sådant handlande förutsätter, som ovan konstaterats, samtycke av samtliga aktieägare i bolaget.

Hänsyn till andra intressen — de lege ferenda

I takt med aktiebolagsformens utbredning, från industrialismens genombrott fram till våra dagar, har det i den allmänna debatten från tid till annan hävdats att aktiebolagslagstiftningen borde utformas under större hänsynstagande till bolagets samtliga intressenter. Det skulle kunna ske, menar en del av debattörerna, genom att lagstiftaren övergav vinstsyftet som handlingsnorm och i stället ålade bolagsorganen att i sitt handlande främja även andra intressen. Det kan röra exempelvis anställdas, konsumenters eller producenters intresse. Det kan också röra sig om att ta ett mer övergripande ansvar för exempelvis miljön eller samhället i stort.¹⁹

¹⁸ Rättsläget skulle kunna sammanfattas på det målande sätt som den brittiske domaren LJ Bowen gjorde i ett ofta refererat avgörande redan för snart 150 år sedan: “The law does not say there are to be no cakes and ale, but there are to be no cakes and ale except such as are required for the benefit of the company”, *Hutton v West Cork Railway Co.* (1883) 23 Ch D 654.

¹⁹ Den kontinentaleuropeiska diskussionen brukar anses ha sin vagga i Tyskland och där ha startat med publiceringen av Walter Rathenaus skrift *Vom Aktienwesen* år 1917. För en introduktion och översikt se exempelvis Riechers, A., *Das "Unternehmen an sich": die Entwicklung eines Begriffes in der Aktienrechtsdiskussion des 20. Jahrhunderts*, 1996. Motsvarande anglo-amerikanska diskussion startade med den välkända slagväxlingen mellan professorerna Berle och Dodd på temat “For whom are corporate managers trustees?” i *Harvard Law Review* under åren 1931 — 1932. I modern tid känns tankarna igen i den mycket omfattande s.k. stakeholder-litteraturen från 1980-talet och framåt, med startpunkt i Freeman, R., *Strategic Management: A Stakeholder Approach*, 1984. Idag kommer de till uttryck framför allt i diskussionen om vad som kallas Corporate Social Responsibility. För ett mycket konkret exempel på det senare, se Sjäfjell, B. & Mähönen, J., *Upgrading the Nordic Corporate Governance Model for Sustainable Companies*, University of Oslo Faculty of Law Legal Studies Research paper Series No. 2014-18, vari författarna föreslår att i de nordiska aktiebolagslagarna införs en radikalt ny bestämmelse avseende bolagets syfte med följande lydelse: “*The purpose of a company is to create sustainable value through the balancing of the interests of its investors and other*

I debatten hävdas också att man i aktiebolagslagstiftningen i vissa länder under senare år övergivit vinstsyftet och nu ålägger bolagsorganen att beakta även andra intressen än aktieägarnas.²⁰

Bör den svenska lagstiftaren beträda den vägen? Svaret på den frågan är enligt min mening av flera skäl nekande.

Ett av de mest väletablerade ekonomiska samband vi känner är sambandet mellan kapitalbildning, produktivitet och ekonomisk tillväxt. Ekonomins förmåga att fortlöpande investera i nya och bättre produktionsmetoder är av avgörande betydelse för möjligheten att förbättra medborgarnas levnadsvillkor och i den processen är kapitalmarknaden central. Det är där, på marknaden för risk- och lånekapital till näringslivet, som kapitalet styrs till de mest lovande och därmed högst värderade investeringsprojekten. En förutsättning för att så ska ske är emellertid att företagen strävar efter att maximera värdet på det investerade kapitalet, eller, för att anknyta till aktiebolagslagens terminologi, att verksamheten bedrivs i vinstsyfte. I frånvaro av vinstsyfte skulle, kort sagt, kapitalmarknaden inte längre kunna fullgöra sin allokeringssfunktion.

Innebär det att samhället inte ska kräva att bolagen exempelvis erbjuder en god arbetsmiljö för sina anställda, har acceptabla relationer till konsumenter och producenter eller beaktar vårt gemensamma intresse av rena vattendrag, ren luft med mera? Nej, det gör det inte. Vi har ett politiskt system genom vilket vi stiftar lagar och i förlängningen beslutar om annan offentlig reglering — på arbetsmiljöområdet, på konsumentområdet och på en lång rad andra områden. Påpekan- det kan synas trivialt men i en politisk demokrati är det på det sättet medborgarna väger olika intressen mot varandra och sätter ramarna

involved parties within the planetary boundaries.” I Sverige är frågeställningarna också aktuella i debatten om ”vinster i välfärden”.

²⁰ Hänvisningar görs i det sammanhanget ofta till sec. 172 (1) i den brittiska aktiebolagslagen (Companies Act 2006), som man menar ger uttryck för en ny syn — ”enlightened shareholder value” — från lagstiftarens sida på vad som är bolagets syfte. Påståendet synes bygga på en missuppfattning om bestämmelsens reella innebörd, vilket framgår tydligt av förarbetena till bestämmelsen. Så exempelvis uttalar i förarbetena att “the enlightened shareholder value approach is not dependent on any change in the ultimate objective of companies, shareholder wealth maximisation...”, Company Law Review Steering Group (CLRSG), *Modern Company Law for a Competitive Economy: The Strategic Framework*, DTI London, 1999, s. 39. I den brittiska juridiska doktrinen, se exempelvis Keay, A., *Section 172 (1) of the Companies Act 2006: An Interpretation and Assessment*, (2007) 28 *Company Lawyer* 106, s. 108: “...the consideration of stakeholders' interests is purely at directors' discretion and exercised only when such action would be beneficial to the paramount interests of shareholders” samt densamme I *The Enlightened Shareholder Value Principle and Corporate Governance* (2010) s. 218: “The conclusion I draw is that ESV (Enlightened Shareholder Value, författarens anmärkning) does not take UK far, or at all, down the path to stakeholderism”. Se slutligen också standardverket på den brittiska aktiebolagsrättens område, Davies, P. & S. Worthington, *Gower & Davies Principles of Modern Company Law*, 9 uppl. 2012, s. 542: “it is crucial to note that the interests of the non-shareholder groups are to be given consideration by the directors only to the extent that it is desirable to do so in order to promote the success of the company for the benefit of its members (*aktieägare* författarens anmärkning)”.

för företagens agerande. Det är genom det politiska systemet vi gör avvägningar mellan olika intressen på ett sådant sätt att slutresultatet återspeglar medborgarnas preferenser, inte de preferenser som aktieägarmajoriteten, styrelseledamöterna eller ledningen i enskilda företag vid varje tidpunkt råkar ha.

En lagstiftning genom vilken exempelvis styrelsen i aktiebolag ålades att göra de avvägningar mellan olika intressen som av resursskäl alltid måste göras i ekonomin, skulle alltså i själva verket sätta det politiskt demokratiska beslutsfattandet åt sidan. Men den skulle också ha en annan och helt avgörande svaghet — den skulle omöjliggöra en utvärdering av styrelsens sätt att sköta sitt arbete. Den entydiga övergripande handlingsnorm som vinstsyftet utgör skulle då ersättas av en multipel syftesbestämning som i praktiken gör det omöjligt att utvärdera hur verksamheten bedrivs eftersom styrelsen alltid kan hävda att en låg grad av måluppfyllelse i ett visst hänseende beror på att man prioriterat ett eller flera av de övriga målen. Med en sådan ordning skulle styrelsen och därmed också företagsledningen i praktiken inte vara ansvarig i förhållande till någon.²¹

Det är mot ovanstående bakgrund man ska förstå varför samhällets krav på goda arbetsförhållanden, produktsäkerhet, begränsad miljöpåverkan etc. inte ges formen av flerfaldiga målfunktioner för bolagen utan i stället utformas som objektivt verifierbara restriktioner för bolagens verksamhet. Under förutsättning av dessa krav uppfylls, tillåter samhället att verksamheten bedrivs på ett sätt som syftar till en så effektiv användning som möjligt av det tillskjutna kapitalet. Därmed finns också förutsättningar för investerare att utvärdera verksamheten och för företagen att på normala villkor finansiera sin verksamhet.

Att ålägga privat ägda företag att bedriva sin verksamhet inte bara i vinstsyfte utan också i syfte att uppnå andra, samhällliga, mål skulle i logikens namn också innebära att företagets ägare inte heller själva fick besluta om att avveckla verksamheten. Det är en ordning som svårligen låter sig förenas med vår syn på äganderätten.

Sammanfattningsvis och ord lånade från förarbetena till den brittiska aktiebolagslagen: “the ultimate objective of companies as currently enshrined in law — i.e. to generate maximum value for shareholders — is in principle the best means also of securing overall prosperity and welfare”²² eller, från den ekonomiska doktrinen, “there is one and only one social responsibility of business — to use its resources and engage in activities designed to increase its profits so long

²¹ Se, exempelvis, Bénabou, R. & J. Tirole: “The notion of the mission of management being broader than just maximizing shareholder value (...) may also weaken managerial accountability by creating multiple objectives and performance criteria; at the extreme, too many missions amount to no mission at all”, *Individual and Corporate Social Responsibility, Economica* (2010) 77, s. 12.

²² CLRSG, *Modern Company Law for a Competitive Economy: The Strategic Framework*, DTI London, 1999, para 5.1.12.

as it stays within the rules of the game.”²³ Det finns goda skäl att låta det förbli på det sättet.

²³ Friedman, M., The Social Responsibility of Business is to increase its Profits, The New York Times Magazine, 13 september 1970.